EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

19. märts 2009 *

Kohtuasjas C-270/07,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 6. juunil 2007 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: F. Erlbacher ja A. Szmytkowska, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Saksamaa Liitvabariik, esindajad: M. Lumma ja C. Schulze-Bahr, keda abistas *Rechtsanwalt* U. Karpenstein,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud: M. Ilešič, A. Borg Barthet, E. Levits ja J.-J. Kasel (ettekandja),

kohtujurist: M. Poiares Maduro,
kohtusekretär: ametnik K. Sztranc-Sławiczek,

arvestades kirjalikus menetluses ja 4. septembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Saksamaa Liitvabariik ei viinud 12. jaanuari 1998. aasta Ausführungsgesetz zum Fleischhygienerecht und zum Geflügelfleischrecht für das Land Schleswig-Holstein'i (*GVOBl. Schl.-H.* 1998, lk 2; Schleswig-Holsteini liidumaa seadus liha ja kodulinnuliha terviseohutuse kontrolli õigusaktide rakendamise kohta, edaspidi „Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseadus") artiklit 4 kooskõlla ühenduse õiguse sätetega, siis rikkus või rikub Saksamaa Liitvabariik jätkuvalt nõukogu 29. jaanuari 1985. aasta direktiivi 85/73/EMÜ direktiividega 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 90/675/EMÜ ja 91/496/EMÜ hõlmatud veterinaarinspektsioonide ja -kontrollide rahastamise kohta (EÜT L 32, lk 14; ELT eriväljaanne 03/06, lk 161), mida on muudetud nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiviga 97/79/EÜ (EÜT L 24, lk 31; ELT eriväljaanne 03/22, lk 269; edaspidi „direktiiv 85/73"), artiklist 1 ja artikli 5 lõigetest 3 ja 4 ning pärast 1. jaanuari 2007 ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate

eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, lk 1; ELT eriväljaanne 03/45, lk 200), mida on muudetud komisjoni 23. mai 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 776/2006 (ELT L 136, lk 3; edaspidi „määrus nr 882/2004"), artikli 27 lõigetest 2, 4 ja 10 tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiivi 64/433/EMÜ ühendusesisest värske lihaga kauplemist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta (EÜT 1964, 121, lk 2012; ELT eriväljaanne 03/01, lk 34), mida on muudetud ja konsolideeritud nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiiviga 91/497/EMÜ (EÜT L 268, lk 69; ELT eriväljaanne 03/12, lk 72; edaspidi „direktiiv 64/433"), artikli 3 lõike 1 A osa punkti d ning artikli 5 lõike 1 punkti a alapunkti ii ning I lisa VIII peatüki punkti 40 alapunkti e koosmõjust tuleneb, et värske liha tapajärgne kontroll sisaldab vajaduse korral laboratoorseid teste, sealhulgas vajadusel bakterioloogilist uuringut ja farmakoloogilise mõjuga ainete jääkide kontrolli.

3 Direktiiv 64/433 tunnistati alates 1. jaanuarist 2006 kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/41/EÜ, millega tunnistatakse kehtetuks teatavad direktiivid, mis käsitlevad teatavate inimtoiduks ettenähtud loomse päritoluga toodete tootmise ja turuleviimise toiduhügieeni ning tervishoiunõudeid, ja muudetakse nõukogu direktiive 89/662/EMÜ ja 92/118/EMÜ ning nõukogu otsust 95/408/EÜ (ELT L 157, lk 33; ELT eriväljaanne 03/44, lk 407).

4 Direktiivi 2004/41 artikli 4 lõike 1 kohaselt käsitletakse viiteid, eelkõige direktiivile 64/433, vastavalt kontekstile viidetena Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad (ELT L 139, lk 55; ELT eriväljaanne 03/45, lk 14) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks (ELT L 139, lk 206; ELT eriväljaanne 03/45, lk 75).

5 Määruse nr 854/2004 artikli 5 lõike 1 punktide d ja f ning selle I lisa II peatüki punktide D ja F koosmõjust tuleneb, et värske liha tapajärgne kontroll peab juhul, kui see leitakse vajalik olevat, sisaldama laboratoorseid teste selleks, et panna lõplik diagnoos või avastada loomahaigused või muud tegurid, mille põhjal tuleb liha tunnistada inimtoiduks kõlbmatuks või kehtestada piirangud selle kasutamisele. Riiklik veterinaararst peab tagama, et oleks teostatud kõik ülejäänud vajalikud laboratoorsed testid.

6 Direktiivi 85/73 artikkel 1 sätestab kõnealuste inspektsioonide ja -kontrollide rahastamise kohta, et liikmesriigid tagavad, et nende inspekteerimiste ja kontrollide kulude katteks nõutakse sisse ühenduse lõiv.

7 Vastavalt direktiivi 85/73 artikli 5 lõikele 1 kehtestatakse ühenduse lõivud tasemel, millega kaetakse pädeva asutuse kantavad inspektsiooniteenistuse palga- ja sotsiaalkindlustuskulud ning kontrolli ja inspekteerimise läbiviimise halduskulud, mis võivad sisaldada ka inspektorite täiendõppekulusid. Lisaks sellele võivad liikmesriigid nimetatud artikli lõike 3 kohaselt kehtestada ühenduse lõivudest kõrgemaid lõive tingimusel, et liikmesriigis kehtestatud kogulõiv ei ületa tegelikke inspekteerimiskulusid. Mis puutub selle sama artikli 5 lõikesse 4, siis sätestab see, et ühenduse lõivud asendavad kõik muud liikmesriikide riiklike, regionaalsete või kohalike asutuste poolt kehtestatud tervisekaitseinspektsioonide tasud või lõivud inspektsioonide ja kontrollide osas, millele osutatakse sama direktiivi artiklis 1.

8 Direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkt 1 kehtestab loomade tapmisega seotud inspekteerimiskulude katteks lõivude standardsummad. Kontrolli- ja inspekteerimiskulude rahastamismeetodid, mis seonduvad tükeldusoperatsioonidega, on sätestatud sama peatüki punktis 2. Nimetatud I peatüki, punkti 4 alapuntide a ja b kohaselt:

„Liikmesriigid võivad suuremate kulude katmiseks:

a) kas: suurendada üksikute ettevõtete osas punktiga 1 ja punkti 2 lõiguga a sätestatud lõivude standardsummasid.

[…]

b) või: kehtestada erilõiv, mis katab tegelikke kulusid."

9 Määruse nr 882/2004 artikkel 27 sätestab:

„1. Liikmesriigid võivad koguda lõive või makse, et katta ametlikest kontrollidest tulenevaid kulusid.

2. IV lisa A jaos ja V lisa A jaos nimetatud tegevuste osas tagavad liikmesriigid lõivu kogumise.

[…]

4. Ametlike kontrollide jaoks vastavalt lõikele 1 või 2 kogutavad lõivud:

a) ei ole kõrgemad, kui vastutavate pädevate asutuste poolt seoses VI lisas loetletud nimetustega kantavad kulud; ning

b) võidakse kehtestada kindla tariifiga, tuginedes pädevate asutuste poolt teatava aja jooksul kantud kuludele või vajaduse korral IV lisa B jaos või V lisa B jaos fikseeritud määraga.

[…]

10. Ilma et see piiraks artiklis 28 nimetatud kulusid, ei kogu liikmesriigid käesoleva määruse rakendamiseks muid kui käesolevas artiklis nimetatud lõive.

[…]".

Siseriiklikud õigusnormid

10 Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikkel 4 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Tapaeelse ja -järgse kontrolli, sh jääkide ja keeritsusside kontrolli testide ja veterinaarkontrolli lõivutasemed on kehtestatud looma kohta vastavalt liigile; tükeldamisseadmetes, kus liha tükeldatakse või eemaldatakse kondid, on lõivutasemed kehtestatud tonni liha kohta koos kontidega.

2. Lõivutaseme arvutamisel võetakse arvesse:

1) inspektsiooniteenistuse palga- ja sotsiaalkindlustusmaksed,

2) kontrollidest ja inspekteerimistest tulenevad halduskulud, millele võivad lisanduda ka inspektorite täiendkoolituskulud.

3. Halduslõivu suurendatakse järgmises proportsioonis:

1) kuni 100%, kui haldustoiming on taotluse alusel teostatud kella 18.00-st kuni 7.00-ni hommikul, suurettevõtetes kella 18.00-st kuni 6.00-ni hommikul, laupäeviti pärast kella 15.00 ning pühapäeviti või seadusjärgsetel riiklikel pühadel;

2) kuni 50%, kui haldustoiming on taotluse alusel teostatud väljaspool inspektsiooni tööaega või kehtestatud tapapäevi.

4. […]

Lõivudele lisaks võib nõuda […] järgmiste kulude tasumist:

[…]

2) bakterioloogiliste uuringute edastamise kulud (bakterioloogilised proovid, BSE proovid ja teised nakkuskahtlusega proovid, välja arvatud jääkide kontrolli testide kulud […]) ja

3) lõikes 2 viidatud proovide uurimise kulud […]".

Kohtueelne menetlus

11 Esitatud kaebuse tulemusena saatis komisjon 21. märtsil 2005 Saksamaa Liitvabariigile märgukirja, milles ta informeeris nimetatud liikmesriiki, et tema arvates ei ole

Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõige 4 kooskõlas direktiivi 85/73 vastavate sätetega, nagu Euroopa Kohus on seda tõlgendanud oma 30. mai 2002. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-284/00 ja C-288/00: Stratmann ja Fleischversorgung Neuss (EKL 2002, lk I-4611).

12 Saksa ametiasutused vastasid 20. mail 2005 nimetatud märgukirjale, et komisjoni kahtlused, mis puudutavad direktiivi 85/73 nõuetekohast ülevõtmist siseriiklikusse õigusesse, ei ole põhjendatud ning et eespool viidatud kohtuotsus Stratmann ja Fleischversorgung Neuss ei ole käesolevas asjas asjakohane.

13 Kuna komisjon ei jäänud selle vastusega rahule, esitas ta Saksamaa Liitvabariigile 4. juulil 2006 põhjendatud arvamuse, korrates märgukirjas esitatud väiteid ning kutsudes teda võtma arvamuse järgimiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

14 Kuna nimetatud liikmesriik põhjendatud arvamusele ei vastanud, otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

15 Komisjon väidab, et Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõiget 4 kohaldades võivad pädevad ametiasutused nõuda värske liha bakterioloogiliste uuringute läbiviimise kuludele vastavat tasu, mis ületab ühenduse lõivu standard-

summat. Euroopa Kohus on eespool viidatud kohtuotsuses Stratmann ja Fleischversorgung Neuss leidnud, et nii direktiivide 64/433 ja 85/73 sõnastusest kui ka eesmärgist tuleneb, et nende uuringute käigus tekkivad kulud sisalduvad ühenduse lõivudes, mille liikmesriigid kehtestavad viimati nimetatud direktiivi alusel.

16 Ühenduse uute määruste jõustumisega nagu määrused nr 853/2004 ja nr 854/2004 alates 1. jaanuarist 2006 ning määrus nr 882/2004 alates 1. jaanuarist 2007, ei ole olukord muutunud. Esiteks tuleneb nimetatud määruste asjakohaste sätete sõnastusest, et bakterioloogilised uuringud on jätkuvalt nende sanitaarinspektsioonide ja -kontrollide osa, mille kulud on kaetud ühenduse lõivuga. Nende uuringute puhul ei tohi seega sisse nõuda mitte ühtegi muud maksu kui nimetatud lõiv. Teiseks on Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõige 4 vastuolus asjakohaste ühenduse sätete eesmärgiga, milleks on, nagu ka Euroopa Kohus juba oma eespool viidatud kohtuotsuses Stratmann ja Fleischversorgung Neuss sedastas ja mis analoogia alusel on kohaldatav ühenduse uute määruste suhtes, hoiduda konkurentsimoonutustest, mis võivad tekkida erinevuste tõttu inspekteerimise ja kontrollide rahastamisel. Selle eesmärgi saavutamine võib siiski sattuda ohtu, kui teatavad ühenduse õiguses ettenähtud kontrollimeetmed on välja jäetud ühenduse selliselt ühtlustatud rahastamissüsteemist ning sellele uuringule võib kehtestada konkreetseid siseriiklikke lõive.

17 Vastupidi sellele, mida väidab Saksamaa Liitvabariik, ei saa niisugune säte nagu Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõige 4 tugineda direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punktile 4. Euroopa Kohus välistas oma eespool viidatud kohtuotsuses Stratmann ja Fleischversorgung Neuss sõnaselgelt võimaluse võtta viidatud punkti 4 alapunktile b tuginedes arvesse bakterioloogiliste uuringute läbiviimise kulud, mis ületavad lõivude standardsummad. Nimetatud kohtuotsuses sedastas Euroopa Kohus lisaks, et nimetatud artiklis sätestatud lõiv tuleb kehtestada standardsumma vormis. Antud juhul ei ole siiski tegu ühenduse lõivu standardsumma üldise tõstmisega, milles sisalduvad kõik tegelikult tekkinud kulud. Seega on Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõige 4 vastuolus direktiivi 85/73 artikli 5 lõike 4 esimese lõiguga.

18 Komisjon väidab veel, et Saksamaa Liitvabariigi poolt oma seisukoha põhjendamiseks viidatud 9. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-374/97: Feyrer (EKL 1999, lk I-5153) ei ole käesolevas asjas asjakohane. Lisaks on Euroopa Kohtu poolt nimetatud asjas puudutatud küsimused väga erinevad nendest, mis on tõstatatud käesolevas vaidluses.

19 Saksamaa Liitvabariik väidab, et Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseadus on vastu võetud direktiivi 85/73 artikli 1 sätete alusel koostoimes selle direktiivi A lisa I peatüki punkti 4 alapunktiga b, mille kohaselt võivad liikmesriigid loomade tapmisega seotud inspekteerimise ja sanitaarkontrolli käigus tegelikult tekkivate kulude katteks kehtestada erilõivu.

20 Nimetatud liikmesriik toob kõigepealt esile, et tegelikult ei sisalda Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduses sätestatud loomade tapmisega seotud inspekteerimise ja santitaarkontrolli lõiv transpordikulu ega bakterioloogiliste uuringute läbiviimiseks võetud proovide uurimise kulu. See on kooskõlas siseriikliku õigusega, mille kohaselt ei saa lõiv selliseid kulusid mitte mingil juhul katta. Niisiis on õiguspärane nõuda eraldi sisse summad, mis katavad sellised kulud.

21 Seejärel väidab Saksamaa Liitvabariik, et Schleswig-Holsteini liidumaa ei ole kehtestanud värske liha inspekteerimise ja kontrolli kohta ei direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punktides 2 ja 3 sätestatud lõivude standardsummasid ega lõivusid, mille standardsummat saab sama peatüki punkti 4 alapunkti a alusel suurendada. Seega ei saa väita, nagu teeb seda komisjon, et nimetatud summad on kehtestatud „suuremana" kui ühenduse lõivu standardsumma. Schleswig-Holsteini liidumaa õigusnormide ja eespool viidatud kohtuotsuses Stratmann ja Fleischversorgung Neuss kohtuasja aluseks olnud õigusnormide vahel on märgatav erinevus. Lisaks sellele võivad liikmesriigid vastavalt eespool viidatud kohtuotsuse Feyrer punktile 32 ilma ühegi muu eeltingimuseta kasutada neile direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunktiga b ette nähtud pädevust tingimusel, et siseriiklik erilõiv ei ületa tegelikult tekkinud kulusid. Selle tulemusena juhul, kui nimetatud tingimusest on kinni peetud,

võib konkreetseid erilõivusid kehtestada mitmesuguste teenuste puhul. Siiski tuleb tunnistada, et – nagu käesoleval juhul – ei tohi olla topeltrahastamist.

22 Viimaks väidab Saksamaa Liitvabariik, et Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõige 4 ei ole vastuolus direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunkti b sõnastuse ega eesmärgiga. Esiteks tuleneb nimetatud sätte erinevate keeleversioonide koosmõjust, et nimetatud säte ei välista ei lõivu sissenõudmist mitmes osas ega kumuleeruvate lõivude ja tasude sissenõudmist, mis koos moodustavad „kogulõivu". Teiseks ei pea nimetatud direktiiviga taotletava eesmärgiga – nimelt lõivude arvutamise aluste ühtlustamisega – kaasnema kohaldatavate määrade ühtlustamine, sest direktiiv sätestab juba ise erandid, mis võimaldavad liikmesriikidel võtta arvesse erinevaid kulustruktuure.

23 Nimetatud liikmesriik lisab, et seega varieerub kõnealuse lõivu suurus üksikjuhtude kaupa, kuna arvesse võetud kulud on erinevad vastavalt tapamaja tingimustele ja läbiviidud inspekteerimise liigile. Lõiv, mis peab katma tegelikult tekkivad kulud, erineb standardsummas lõivust selle poolest, et esimesel juhul sõltuvad kulud asjaomasest tapamajast, samas kui teisel juhul arvestatakse kulud kõigi tapamajade alusel. Selline säte nagu Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artikli 4 lõige 4 ei ole mingil viisil vastuolus direktiivi 85/73 artikli 5 lõikes 3 sätestatud tegelike kulude ületamise keeluga.

24 Määrused nr 853/2004 ja nr 854/2004 ning nr 882/2004, mis on kohaldatavad vastavalt alates 1. jaanuarist 2006 ja 1. jaanuarist 2007, ei ole seda olukorda muutunud ning Saksamaa Liitvabariigi argumendid, mis on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktides 19–23, on analoogia alusel ülekantavad ka nendele uutele määrustele.

Euroopa Kohtu hinnang

25 Sissejuhatuseks tuleb tõdeda, et komisjon põhjendab oma hagi kahe väitega, mis käsitlevad Saksamaa Liitvabariigile esiteks direktiivi 85/73 artiklist 1 ja artikli 5 lõigetest 3 ja 4 ning teiseks määrusest nr 882/2004 tulenevate kohustuste rikkumist.

Esimene väide

26 Selleks, et otsustada, kas esimene väide on põhjendatud, on vaja eelnevalt tuvastada, kas komisjoni poolt osutatud ja eespool viidatud kohtuotsus Stratmann ja Fleischversorgung Neuss on käesolevas asjas asjakohane, ning vastata küsimusele, kas direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunkti b tuleb tõlgendada nimetatud institutsiooni arusaama kohaselt nii, et selle sätte alusel kehtestatav lõiv peab olema fikseeritud standardsumma vormis.

27 Esiteks tuleb käesoleva asja õigusliku olukorra suhtes eespool viidatud kohtuotsuse Stratmann ja Fleischversorgung Neuss analoogia alusel kohaldamise osas märkida, samuti nagu väidab Saksamaa Liitvabariik ilma, et komisjon seda vaidlustaks, et Schleswig-Holsteini liidumaa ei nõua värske liha inspekteerimise ja kontrolli eest lõivu sisse ei direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punktides 2 ja 3 sätestatud lõivude standardsummas ega lõivuna, mille standardsummat saab sama I peatüki punkti 4 alapunkti a alusel suurendada.

28 Kuna käesoleval juhul on selge, et siseriiklikud pädevad asutused nõuavad sisse ainult erilõivu, isegi kui viimane koosneb erinevatest summadest, siis tuleb järeldada, et Schleswig-Holsteini liidumaa õigusakt erineb oluliselt õigusaktist, mis oli arutusel kohtuasjas, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus Stratmann ja Fleischversorgung Neuss.

29 Sellest tuleneb, et Euroopa Kohtu poolt eespool viidatud kohtuotsuses Stratmann ja Fleischversorgung Neuss antud lahendust ei saa analoogia alusel üle kanda sellisele olukorrale nagu käesolevas asjas.

30 Teiseks, mis puudutab direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunkti b tõlgendamist, siis tuleb kõigepealt sedastada, et vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei leidnud Euroopa Kohus oma eespool viidatud kohtuotsuse Stratmann ja Fleischversorgung Neuss punktis 56, et nimetatud sättes sätestatud lõiv peab olema standardsumma vormis.

31 Euroopa Kohtu poolt mainitud punktis 56 nimetatud suurendamised on need, mis on sätestatud direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunktis a, kuna see on ainus säte, kus on kasutatud mõisteid „suurendama" ja „lõivude standardsumma". Nimetatud punkti 56 teine osa, mis käsitleb liikmesriikide võimalust kehtestada ühenduse lõivudest kõrgemaid erilõive, ei viita üldse standardsummale, vaid piirdub sellise võimaluse esitamisega, mille rakendamine on võimalik ainult tingimusel, et selline lõiv katab kõik tegelikult tekkinud kulud.

32 Sellest tuleneb, et nimetatud lõiv ei tohi esiteks ületada tegelikult tekkinud kulude summat ja teiseks peab see võtma arvesse kõiki neid kulusid ilma, et mõni neist oleks kõrvale jäetud. Seetõttu ei saa see lõiv olla „standardsumma" vormis, nagu komisjon seda mõistet sisustab, kuna – nagu ka Euroopa Kohus eespool viidatud kohtuotsuse Stratmann ja Fleischversorgung Neuss punktis 52 sedastas – standardsummas fikseeritud lõiv on juba oma olemuselt selline, et see teatud juhtudel ületab meetmete tegelikke kulusid, mille rahastamiseks see on ette nähtud, ja teistel juhtudel on nendest kuludest väiksem.

33 Tuleb lisada, et eespool viidatud kohtuotsuse Stratmann ja Fleischversorgung Neuss punkti 56 selline tõlgendus on igati kooskõlas otsuse ülesehitusega, kuna nimetatud punkt kuulub palju laiemasse arutluskäiku, millega tuli vastata küsimusele, kas ühenduse teisese õiguse kohaselt läbiviidavate bakterioloogiliste uuringute ja keeritsusside kontrolli kulud on kaetud ühenduse lõivuga, mille liikmesriigid värske

liha sanitaarinspektsioonide ja -kontrollide eest sama ühenduse õigust kohaldades kehtestavad, või lubab see nimetatud riikidel selleks, et katta nimetatud kulusid, sisse nõuda ühenduse lõivule lisanduvat erilõivu.

34 Kuna eespool viidatud kohtuotsuses Stratmann ja Fleischversorgung Neuss kohtuasja aluseks olnud eelotsusetaotluse läbivaatamise käigus ei pidanud Euroopa Kohus vastama küsimusele, kas direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunkti b alusel sisse nõutud lõiv peab olema standardsumma vormis, ei saa nimetatud kohtuotsuse põhjal vastuseks sellele küsimusele teha mitte ühtegi järeldust.

35 Tuleb tõdeda, et eespool viidatud kohtuotsus Feyrer muudab küsitavaks direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunkti b sellise tõlgenduse, mille kohaselt ei saa nimetatud sätte alusel sissenõutud lõiv koosneda mitmetest osadest.

36 Nimetatud kohtuotsuse Feyrer punktis 26, milles on tehtud viide direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunktile b, meenutab Euroopa Kohus, et nimetatud direktiivi artikli 2 lõike 3 kohaselt, mis on muutunud selle direktiivi artikli 5 lõikeks 3, ei tohi „kehtestatud kogulõiv", millele nimetatud säte viitab, tegelikest inspekteerimiskuludest suurem olla. Niisiis peabki „kogulõiv" moodustuma sellele vajaduse korral erinevate komponentide lisamise tulemusena.

37 Asjaolu, et käesolevas asjas kõne all olev lõiv koosneb erinevatest kulukomponentidest, ei muuda seega seda lõivu iseenesest direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunktiga b vastuolus olevaks.

38 Tuleb lisada, et käesolevas asjas ei ole vaidlustatud seda, et kõne all olev lõiv ei ületa tegelikult tekkinud kulusid. Sellest tuleneb, et nimetatud lõiv ei ole selles osas ka vastuolus direktiivi 85/73 A lisa I peatüki punkti 4 alapunktiga b (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Feyrer, punktid 27 ja 29).

39 Samal põhjusel ei ole nimetatud lõiv vastuolus ka direktiivi 85/73 artikliga 1 ja artikli 5 lõikega 4.

40 On oluline sedastada, et vastupidi sellele, mida väidab komisjon, ei ole sellise lõivu kehtestamine, nagu on osutatud komisjoni esimeses väites, vastuolus läbipaistvuse ja konkurentsimoonutustest hoidumise eesmärkidega.

41 Seoses läbipaistvuse eesmärgiga on oluline esiteks tõdeda, et kui nimetatud lõivu erinevad komponendid, millest ta koosneb, ilmnevad selgelt ja üksikasjalikult, saab võlgnik kindlaks teha kogulõivu täpse koostise ja samuti saab ta siis esiteks korraldada oma tegevus ümber, et optimeerida selle toimimist – eelkõige hoida kokku teatud kulusid – ja teiseks võrrelda vajadusel neid kulusid teiste ettevõtjate samade kuludega.

42 Teiseks, mis puudutab konkurentsimoonutustest hoidumise eesmärki, siis tuleb meenutada, et hoidumine saavutatakse mitte läbi ühetaolise lõivusumma sisseviimise kogu Euroopa Ühenduses, vaid läbi ühtlustatud reeglite vastuvõtmise värske liha sanitaarinspektsioonide ja -kontrollide rahastamise suhtes (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Feyrer, punkt 40). Seega on inspekteerimise ja kontrolli meetmed ühtlustatud, nagu on ühtlustatud ka kulukomponendid, mida võib ühenduse lõivu kehtestamisel arvesse võtta tulenevalt direktiivi 85/73 artikli 5 lõikest 1 ja A lisa I peatüki punktidest 4 ja 5.

43 Niisiis, kuna komisjon ei ole tõendanud ega isegi väitnud, et Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artiklis 4 sätestatud lõiv katab muid kulude komponente kui need, mis on sätestatud ühenduse õigusnormides või ületab tegelikult tekkinud kulusid, siis ei saa see seada kahtluse alla direktiivist 85/73 tulenevat konkurentsimoonutustest hoidumise eesmärki.

44 Nendest põhjendustest tulenevalt tuleb sedastada, et ei saa nõustuda komisjoni esimeses väites esitatud argumentidega.

45 Sellest tulenevalt tuleb komisjoni esitatud esimene väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide

46 Komisjon heidab oma teise väitega Saksamaa Liitvabariigile ette, et kuna ta ei viinud Schleswig-Holsteini liidumaa rakendusseaduse artiklit 4 kooskõlla määruse nr 882/2004 artikli 27 lõigetega 2, 4 ja 10, siis rikub ta nendest sätetest tulenevaid kohustusi alates 1. jaanuarist 2007.

47 Sellest väite kohta tuleb alustuseks märkida, et 6. juuli 2006. aasta põhjendatud arvamuse resolutsioonis ei ole osutatud määruse nr 882/2004 artikli 27 väidetavale rikkumisele Saksamaa Liitvabariigi poolt ning pealegi muutus see määrus kohaldatavaks hilisemal kuupäeval kui kuupäev, millal nimetatud liikmesriik kõnealuse põhjendatud arvamuse kätte sai.

48 Neil põhjustel tuleb uurida, kas komisjoni poolt hagi põhjenduseks esitatud teine väide on vastuvõetav.

49 Siinkohal on vajalik meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu praktikale tuleb EÜ artikli 226 alusel toimuvas menetluses hinnata kohustuste rikkumist lähtuvalt ühenduse õigusnormidest, mis kehtivad selle tähtaja lõpus, mille komisjon määras asjaomasele liikmesriigile põhjendatud arvamuse järgimiseks (vt eelkõige 9. novembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-365/97: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 1999, lk I-7773, punkt 32, ja 5. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-275/04: komisjon *vs.* Belgia, EKL 2006, lk I-9883, punkt 34).

50 Kuigi hagiavalduses sisalduvaid nõudeid ei saa põhimõtteliselt laiendada võrreldes põhjendatud arvamuse resolutsioonis ja märgukirjas esitatud nõuetega, on sellest hoolimata tõsi, et komisjonil on õigus nõuda selliste kohustuste rikkumise tuvastamist, mis tulenevad hiljem muudetud või kehtetuks tunnistatud ühenduse õigusakti esialgsest versioonist ning on uutes sätetes säilinud. Seevastu ei saa vaidluse eset laiendada uutest sätetest tulenevatele kohustustele, mis ei ole samaväärsed asjaomase õigusakti esialgsest versioonist tulenevate kohustustega; vastasel korral oleks tegemist olulise menetlusnormi rikkumisega liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses (vt selle kohta 12. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-363/00: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 2003, lk I-5767, punkt 22, ja eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Belgia, punkt 35).

51 Käesolevas asjas on ilmne, et määruse nr 882/2004 artikli 27 lõigetes 2, 4 ja 10 viidatud lõivud või maksud võib kehtestada kindla tariifiga, nagu tuleneb eriti teisena nimetatud sättest nende sätete hulgas.

52 Neil asjaoludel on vaja järeldada, et need lõivud ja maksud erinevad põhimõtteliselt neist lõivudest, mida liikmesriigid võivad kehtestada direktiivi 85/73 A lisa I peatüki

punkti 4 alapunkti b alusel ja mis ei saa olla lõivu standardsumma vormis, vaid peavad vastama tegelikult tekkinud kuludele, nagu selgub käesoleva kohtuotsuse punktist 32.

53 Sellest tuleneb, et oma teise väitega laiendas komisjon põhjendatud arvamuses sisalduvat vaidluse eset määrusest nr 882/2004 tulenevale kohustusele, mis ei ole samaväärne direktiivist 85/73 tulenevate kohustustega, ja järelikult rikkus nimetatud institutsioon liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses olulist menetlusnormi.

54 Seega tuleb komisjoni teine väide vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

55 Eespool toodut arvestades tuleb komisjoni hagi jätta täies ulatuses rahuldamata.

Kohtukulud

56 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Saksamaa Liitvabariik on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.

Allkirjad